

DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING EN RUIMTELIJKE
ORDENING

Nota aan de leden van de Vlaamse regering

Betreft: Ontwerp van besluit van de Vlaamse regering tot bepaling van de voorwaarden voor de toekenning van subsidies voor strategische projecten ter uitvoering van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen.

1. Situering en historiek

Vandaag beheersen binnen het domein ruimtelijke ordening volgende twee besluiten de financiële ondersteuning van het tot uitvoering brengen van strategische projecten in relatie met het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

1. Het besluit van de Vlaamse regering van 04 juni 2004 houdende de voorwaarden voor de “erkenning en subsidiëring van strategische projecten in het kader van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen”. Dit instrument laat toe om strategische projecten te erkennen en te subsidiëren wat betreft de werkingskosten en personeelskosten van **een coördinator**.
2. Het besluit van de Vlaamse regering van 24 juli 1996 houdende de “tegenoetkoming van het Vlaamse Gewest voor maatregelen in het kader van het grond- en pandenbeleid”, beperkt gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse regering van 14 december 2001, met name het deel in hoofdstuk II, “tegenoetkoming voor **verwerving**”. Deze regeling laat toe om in een (strategisch) project de verwerving van gronden en panden in relatie met het publiek domein financieel te ondersteunen. De andere hoofdstukken¹ uit dit besluit waarvoor afzonderlijke initiatieven genomen worden, zijn hier inhoudelijk buiten beschouwing gelaten.

De ervaring met de toepassing van beide regelingen bracht enkele beperkingen aan het licht om het Vlaams ruimtelijk beleid en de specifieke projecten voortkomend uit de planningsprocessen in het kader van het Ruimtelijke structuurplan Vlaanderen op een efficiënte manier tot het stadium van uitvoering te brengen :

- de regelingen bestaan “naast elkaar”, een geïntegreerde regeling zou efficiënter zijn en toelaten de beschikbare middelen doelgerichter aan te wenden;
- sommige procedures zijn vrij “zwaar”, bij de toepassing van het besluit van 04 juni 2004 bijv. moet een project eerst “erkend” worden eer het kan worden gesubsidieerd, dergelijke tweetrapsprocedure kan vereenvoudigd worden;
- de focusbepaling van vooral het besluit van 24 juli 1996 is niet echt scherp; projecten van diverse aard kunnen ondersteund worden, waaronder ook projecten met een eerder beperkte en lokale uitstraling; het moet de bedoeling zijn om de beschikbare financiële middelen te kunnen

¹ Het betreft de tegenoetkoming om de gemeentelijke Inventaris Onbebouwde Percelen (IOP) te actualiseren; tegenoetkoming voor provincies om een eenvormige methode te ontwikkelen voor de registratie van gegevens met het oog op de uitbouw van een grond- en pandenbank en de tegenoetkoming voor herverkavelingsinitiatieven.af te schaffen. De eerste regeling wordt apart geactualiseerd (de Vlaamse Regering besliste al een eerste keer over een ontwerp-besluit terzake, dat thans wordt aangepast aan opmerkingen van de Privacy-commissie), de twee andere regelingen zijn sinds 1996 onbenut; er wordt derhalve voorgesteld ze te schrappen.

aanwenden voor de ondersteuning van projecten met voorbeeld- en hefboomfunctie voor het Vlaamse ruimtelijk beleid;

- sommige bepalingen van de besluiten werken contraproductief of roepen weerstand op bij (potentiële) aanvragers van subsidies, zo is bijv. een subsidie in het kader van het besluit van 2004 niet verenigbaar met een erkenning van het betrokken project als stadsvernieuwingsproject, terwijl het net interessant kan zijn om voor één project verschillende financieringsbronnen aan te spreken, zolang er maar geen dubbele subsidie wordt ontvangen voor éénzelfde kost (voor het betrokken voorbeeld: de eerst vermelde subsidie is een ondersteuning ten behoeve van de coördinatie van het project, terwijl de erkenning als stadsvernieuwingsproject vaak financiële ondersteuning van concrete ingrepen op het terrein inhoudt, bijv. bepaalde openbare werken).

Om voor de strategische projecten van Vlaams niveau te komen tot een duidelijk en logisch geheel gaande van planning tot uitvoering en het in relatie tot het Vlaams grondbeleidsplan te brengen, is het noodzakelijk om te komen tot één geïntegreerd en geactualiseerd besluit betreffende de opvolging en subsidiëring van strategische projecten **in uitvoering** van het RSV. Met voorliggend ontwerpbesluit kan een gebundelde ondersteuning gegeven worden aan de realisatie van strategische projecten in uitvoering van het RSV. Het ontwerpbesluit laat toe om de middelen doelgericht aan te wenden, om een transparantere procedure en expliciete communicatie te introduceren, de focus te richten op projecten met een voorbeeld- en hefboomfunctie voor het Vlaamse ruimtelijk beleid en om de voorwaarden open te trekken en aldus meer diverse en gemengde projecten toe te laten.

Voorliggend besluit zal in de plaats treden van de hierboven vermelde besluiten van 24 juli 1996 (hoofdstuk II) en van 04 juni 2004.

Beleidscontext

De beleidscontext met betrekking tot de realisatie van strategische projecten in uitvoering van het Vlaams ruimtelijk beleidskader kan als volgt worden geschetst.

- In het **ruimtelijk structuurplan Vlaanderen (RSV)** worden in de gewenste ruimtelijke structuur voor zowel de stedelijke gebieden als voor het buitengebied een reeks instrumenten en ontwikkelingsperspectieven bepaald, waarbij ‘strategische projecten’ van cruciaal belang zijn.
- In het **regeerakkoord 2004-2009** van de Vlaamse Regering hebben wij aangegeven dat we een actief grondbeleid wensen te voeren. Daartoe wordt voorgesteld “een grondbeleidsplan en een grondenbank op Vlaams niveau op te richten, die zich zal beperken tot zaken van Vlaams niveau, zoals de ontwikkeling van brownfields, strategische projecten van gewestelijk belang (stationsomgevingen, Vlaamse poorten, ...) , de uitoefening van de aankoopplicht en het voorkeepsrecht in ruimtelijk kwetsbare gebieden of potentiële overstromingsgebieden en het beheer van het Vlaams patrimonium”.
- In mijn **beleidnota ‘Ruimtelijke Ordening/ Monumenten & Landschappen 2005-2009’** wordt aandacht besteed aan het grond-en pandenbeleid en de mogelijkheden van strategische projecten, waarover wordt gesteld (p42): Het wervend karakter dat uitgaat van strategische projecten mag niet onderschat worden. Ze hebben vaak een sterke hefboomfunctie (...) daarbij moet meer dan vroeger de aandacht gaan naar onder meer de mogelijkheden van PPS”. En verder (p43): “Er wordt geëvalueerd in welke mate het bestaande ondersteunende instrumentarium dient aangevuld of (decretaal) bijgesteld te worden om een krachtdadig grondbeleid te kunnen voeren.”
- In mijn **beleidsbrief ‘Ruimtelijke ordening/monumenten en landschappen, werkingsjaar 2006-2007’** wordt gesteld dat strategische projecten een belangrijke hefboom- en voorbeeldfunctie hebben om kwalitatief ruimtegebruik op het terrein te realiseren. Er wordt voorgesteld om één geïntegreerd besluit over de opvolging en subsidiëring van strategische projecten in uitvoering van het RSV op te maken. Dit nieuwe besluit zal dan de hierboven vermelde besluiten (BVR 24/07/1996 en BVR 04/06/2004) in de toekomst vervangen. Het betreft het subsidiëren van de coördinatie en occasioneel de subsidiëring van de verwerving van

gronden in relatie tot het publiek domein, dit ter realisatie van strategische projecten op Vlaams niveau, voortkomend uit een ruimtelijk planningsproces van Vlaams of provinciaal niveau.

2. Bespreking van het ontwerp besluit

2.1 Doelstellingen

Voorliggend ontwerpbesluit beoogt de twee bestaande subsidieregelingen te integreren tot één logisch geïntegreerd besluit ter subsidiëring van strategische projecten die bijdragen aan een meer efficiënte en effectieve uitvoering van de opties van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen. Hierbij zullen tevens enkele verbeteringen op basis van de ervaringen met de werking rond de beide besluiten worden toegevoegd. Dit vertaalt zich in de volgende doelstellingen:

- middelen bundelen en de doelmatige aanwending ervan bevorderen
- procedures vereenvoudigen en communicatie verbeteren
- focussen op projecten met voorbeeld- en hefboomfunctie voor het Vlaams ruimtelijk beleid
- domeinoverschrijdende werking rond strategische projecten bevorderen

Deze inhoudelijke en operationele doelstellingen worden uitgewerkt in zowel de globale opbouw als in diverse onderdelen van het ontwerpbesluit. Aanvullend hieraan wordt op termijn binnen het beleidsdomein RWO de werking rond strategische projecten in uitvoering van het RSV hierop afgestemd.

2.2 Begrippen

Ten opzichte van het besluit van 2004 zijn volgende aanpassingen aan de begrippen cruciaal:

Projectcoördinator: dit is een persoon of groep personen, aangesteld door één of meer betrokken actoren in de projectstructuur, met als taak de realisatie en uitwerking van een strategisch project te coördineren. Deze verruimde mogelijkheid maakt een meer professionele aanpak mogelijk;

Strategisch project: een project, zoals ook bedoeld in het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen, met een integrale en ruimtelijke invalshoek, dat tot doel heeft actief bij te dragen tot de versterking van de kwaliteit van de stedelijke structuur en/of de versterking van de kwaliteit en structuur van het buitengebied en dat op korte of halflange termijn kan worden uitgevoerd;

Projectstructuur : dit is een samenwerkingsverband van publieke actoren, eventueel aangevuld met private actoren, die betrokken zijn bij het opzetten en realiseren van een strategisch project. Onder publieke actoren wordt voor de toepassing van dit besluit begrepen : provincies, gemeenten, verenigingen van gemeenten, openbare instellingen en organen die door de Vlaamse Regering gemachtigd zijn tot onteigening voor het algemeen belang. De samenstelling van het samenwerkingsverband kan wijzigen in de tijd.

2.3 Voorwerp van de subsidie

Projectcoördinatie

In plaats van enkel één persoon (coördinator) te subsidiëren wordt de mogelijkheid gecreëerd de uitbouw van een (tijdelijke) professionele organisatie te ondersteunen (een team i.p.v. één persoon). De focus ligt dan ook op de coördinatie/regie. Deze elementen worden als volgt vertaald in voorliggend ontwerpbesluit:

- Via de uitbreiding van de personeelssubsidie. In plaats van enkel één coördinator te betoelagen kan eventueel ook een groep mensen met aan het hoofd een coördinator worden betoelaagd. Zij verzorgen de regie binnen de projectstructuur.
- Via de verhoging van het subsidiebedrag. Dit laat toe om ervaren deskundigheid in te zetten;

- Via het strategisch en occasioneel inzetten van middelen voor verwerving, en eventueel ook inrichting en beheer als een eenmalige subsidie binnen het strategische project (uiteraard binnen de perken van de begroting en onder duidelijke voorwaarden).

Er kan subsidie worden bekomen voor de loonkosten en de werkingskosten van de projectcoördinator. Deze bedraagt 80 procent van de totale begroting van deze kosten, met een maximum van 100.000 euro.

- Als loonkosten worden beschouwd het brutoloon, de werkgeversbijdragen, het vakantiegeld en de eindejaarspremie. Als personeelskosten in het aannemingscontract worden beschouwd de daaraan gelijkgestelde loonkosten. Allerhande extralegale voordelen worden niet bij de loonkosten noch bij de werkingskosten verrekend. (bv bedrijfswagen, tankkaart, maaltijdscheques, opleidingen,...). Er wordt vermeld of de organisatie btw-plichtig is en de bedragen zijn inclusief btw.
- Onder werkingskosten worden begrepen de kosten van huisvesting en de kosten van kantooruitrusting- en benodigdheden van de betrokken persoon of personen, en de kosten verbonden aan overleg- en communicatie-initiatieven van de coördinator(en), inclusief de btw. Studiekosten worden hier niet in opgenomen.

Verwerving

Werd er voor een strategisch project een subsidie verleend voor coördinatie, dan kan – binnen de mogelijkheden van de begroting - één van de in de projectstructuur betrokken publieke actoren een aanvraag voor subsidie voor de verwerving van gronden, constructies of gebouwen in relatie met het publiek domein waarvan het gebruik noodzakelijk is voor de realisatie van het strategisch project indienen. Voorwaarde hiervoor is een door alle actoren ondertekend document te kunnen voorleggen zodat de engagementen en acties op voorhand vastliggen.

Het maximaal subsidiebedrag dat kan worden toegekend bedraagt 500.000 euro.

2.4. Krachtlijnen van het ontwerpbesluit

De krachtlijnen van het ontwerpbesluit komen voort uit het operationaliseren van de hierboven vermelde doelstellingen.

2.4.1 Middelen bundelen en de doelmatige aanwending ervan bevorderen

Om de middelen ter ondersteuning van strategische projecten in uitvoering van het RSV doelgericht in te zetten en de efficiëntie ervan te verhogen, is de voorwaardelijke **koppeling** van de *subsidie voor de verwerving van gronden, constructie of gebouwen gerelateerd aan het publiek domein in een strategisch project* (zie het vroegere Besluit van 24 juli 1996) aan de *subsidie voor de coördinator van strategische projecten in het kader van het RSV* (zie het vroegere Besluit van 04 juni 2004) noodzakelijk.

Door de organisatie van een oproep en door de verruiming van de voorwaarden- de vroegere uitsluitende voorwaarden (Besluit 04 juni 2004, art4, art 11 en art 16) zijn immers in voorliggend ontwerpbesluit geschrapt- kan een grotere groep potentiële strategische projecten in aanmerking komen voor subsidiering als strategisch project in uitvoering van het RSV. Verder wordt het aspect verwerving beperkt tot die projecten die ook reeds in aanmerking komen voor subsidiering van de projectcoördinatie.

Deze elementen zijn uitgewerkt in hoofdstuk 1 art. 2, in hoofdstuk II afdelingen 1 en 2 en in hoofdstuk IV art. 23 van voorliggend ontwerpbesluit.

Ook binnen het project moeten de middelen doelgerichter ingezet kunnen worden :

De aanvragers van projecten die voldoen aan de criteria van een strategisch project, moeten in de toekomst doelgerichter te werk gaan, opdat de realisatie van die projecten ook daadwerkelijk gebeurt en men niet in goede voornemens blijft hangen. Om tot een kwalitatieve versnelde realisatie te komen dienen eisen gesteld te worden aan het project, haar resultaat en projectenorganisatie :

- professionele coördinatie,
- selectie waarbij de projecten met voorbeeldfunctie naar voren komen,
- meer doelgerichte procedure die uitgaat van concrete resultaatsverbintenissen tussen actoren.

Door te zorgen dat meer projecten in aanmerking kunnen komen en dat vooral de projecten die zeer uitvoeringsgericht zijn in aanmerking komen, kan een versnelling van de uitvoering gegarandeerd worden. Dit wordt vertaald in het voorliggend ontwerpbesluit door

- een prioritering in de selectiecriteria: ² Projecten die nadrukkelijker een relatie hebben met (ruimtelijke) planningsprocessen die een gebiedsgerichte geïntegreerde visie kunnen voorleggen en waarvan de realisatie een substantiële meerwaarde levert voor de uitvoering van het RSV, met duidelijkere engagementen van de partners, met een duidelijker zicht op de actoren en middelen die zullen worden ingezet, hebben een grotere kans om in aanmerking te komen voor subsidie (ontwerpbesluit 6§ 2)
- het opheffen van de uitsluitende voorwaarden rond geografische beperking (Besluit 04 juni 2004, art 4 : geen projecten uit kleinstedelijke gebied of combinaties ervan , art 11: max. 2 projecten per provincie)
- het toelaten van projecten die betrekking hebben op zowel stedelijk gebied als buitengebied (art 1 lid 3)
- het opheffen van de uitsluitende voorwaarde rond combinatie met andere soorten subsidies (Besluit 04 juni 2004, art 16 wordt opgeheven, vermelding combinatie in ontwerpbesluit art 8)
- het evolutieve aspect van een strategisch project verankeren in de bepalingen omtrent de aanvrager voor coördinatie en aanvrager voor verwerving alsook in de bepalingen omtrent de projectstructuur (art. 1 en art. 12 van het ontwerpbesluit).
- het verruimen van de omschrijving van actoren in de projectstructuur: ook private actoren kunnen van de projectstructuur deel uitmaken (art. 1 ontwerpbesluit).

Door de projectcyclus te verkorten, kunnen relatief meer projecten in aanmerking voor subsidie komen. Dit wordt vertaald in het voorliggend ontwerpbesluit door

- het beperken van de aanstellingstijd van de coördinator binnen de 9 maand,
- geen verlengingen meer mogelijk waardoor een projectsubsidie max. 3 jaar loopt

2.4.2 Vereenvoudigen procedure en verbeteren van de communicatie rond strategische projecten.

Door de introductie van een oproepsysteem zal minimaal jaarlijks een communicatie rond strategische projecten gebeuren. Dit kan niet zonder een gedegen communicatie. (art. 3 ontwerpbesluit). Op basis van de ervaringen met de huidige selectieprocedure is het noodzakelijk een grotere doelgerichtheid van de procedure te bekomen, alsmede een administratieve vereenvoudiging.

Vandaar dat volgende krachtlijnen werden geformuleerd en verwerkt in het ontwerp besluit:

- Er wordt via ten minste één maal per jaar een oproep en een selectieronde georganiseerd (art. 3).
- De vroegere tweedeling van erkenning en subsidie wordt verlaten en deels vertaald in een selectie in twee fasen. Anderzijds wordt het principe om de subsidiering te doen starten bij aanvang van de aanstelling van de projectcoördinatie zoveel mogelijk behouden.³ Er wordt een autonomietoets georganiseerd op basis van concretere informatie (art. 9).
- Er wordt duidelijk aangegeven welke criteria (art. 5) en welke prioriteitsbepaling (art. 6) gehanteerd wordt in de beoordeling.

² Elk strategisch project dat in aanmerking komt voor subsidie voldoet aan 6 criteria die uitgebreid beschreven zijn in het ontwerp besluit (zie art.5)

1. is van Vlaams of minstens van bovenlokaal niveau, komt voort uit een ruimtelijk planningsproces van Vlaams of provinciaal niveau, past binnen de visie van het RSV en levert een substantiële meerwaarde aan de uitvoering van het Vlaamse ruimtelijke beleid;
2. heeft een voorbeeld- en signaalfunctie;
3. heeft een integraal karakter,
4. draagt bij tot een functionele verwevenheid;
5. heeft resultaten met een hefboomeffect, stimuleert een vernieuwingsproces en draagt als dus bij tot de realisatie van specifieke doelstellingen;
6. heeft een administratief en institutionele complexiteit en heeft een specifieke projectstructuur volgens een aantal in het besluit opgenomen uitgangspunten.

³ De praktijk leerde immers dat projecten echt van start gaan bij de aanstelling van de projectcoördinatie. Omdat deze datum afhangt van het begin van de werkzaamheden van de coördinator, wordt die datum gehanteerd als start van de subsidieperiode.

- Er wordt transparanter, gericht en frequenter gecommuniceerd:
- Het aanvraagdossier wordt vereenvoudigd: schrapping van het aspect erkenning, en inschrijving van een duidelijkere relatie met de kenmerken. De doelgerichtheid en de motivatie voor het aanwenden van de subsidie wordt er nadrukkelijk in opgenomen. Tevens wordt een overzicht gegeven van de verworven en in aanvraag zijnde andere subsidiekanalen. Hierdoor wordt ook de opvolging van het strategisch project en controle op cumulatie eenvoudiger.
- Er wordt een digitale communicatie bevorderd
- Er zal beter worden nagegaan welke engagementen, resultaatsverbintenissen of beslissingen reeds genomen zijn (art. 4, tweede lid).
- Er zal een duidelijker verband kunnen worden gelegd met de timing van de opmaak van de begroting, hetgeen toelaat eventuele herschikkingen tijdig door te kunnen voeren.

2.4.3 Richten op bovenlokale strategische projecten met voorbeeld- en hefboomfunctie voor het ruimtelijk beleid op Vlaams niveau

Uit de hierboven geschetste beleidscontext wordt afgeleid dat prioritair moet worden ingezet op de realisatie van projecten op Vlaams niveau (Regeerakkoord 2004-2009). Meestal betreft dit projecten in uitvoering van een ruimtelijk planningsproces. Belangrijk is ook dat het eerder onderscheid stedelijk gebied - buitengebied wordt verlaten zodat ook gecombineerde projecten (stedelijk gebied –buitengebied) mogelijk worden. Bij de beoordeling wordt rekening gehouden met de motivatie, waarbij de aanvrager moet aangeven waarom een project van Vlaams niveau is en waarom het niet door een ander niveau kan gedragen worden. De relatie met een (of meerdere) gevoerd of lopend planningsproces dient in die motivatie nadrukkelijk te worden gelegd.

Voorbeelden van ruimtelijke planningsprocessen (lopende of afgelopen)

- Afbakening van stedelijke gebieden (groot-, regionaal- en kleinstedelijke gebieden⁴).
- Afbakening gebieden van het buitengebied (natuurlijke, agrarische of landschappelijke structuur van Vlaams niveau), bijvoorbeeld een groot aaneengesloten gebied van het buitengebied, een open-ruimteverbinding, valleigebied,
- Uitwerking ontwikkelingsperspectief stedelijke en economische netwerken RSV (bijvoorbeeld Vlaamse Ruit), en planningsprocessen voor de in de provinciale ruimtelijke structuurplannen benoemde deelruimten.

Wat kan er niet gesubsidieerd worden:

- Lokale projecten : stationsomgeving in een hoofddorp, heraanleg van een dorpspark, enz....
- Projecten die teveel geënt zijn op louter één specifiek beleidsveld zoals bijvoorbeeld een bedrijventerrein in een economisch knooppunt of voor lijninfrastructuur (bv verkeersknooppunt)
- Projecten die hoofdzakelijk door andere instrumenten vanuit de andere beleidsvelden gesubsidieerd kunnen worden.

Voorbeeld- en hefboomfunctie. Voorbeeldprojecten dragen bij tot een breder draagvlak voor strategische projecten ter uitvoering van het RSV. Strategische projecten met een grote hefboomfunctie zijn projecten die een multiplicator effect genereren op een groter gebied of binnen een groter geheel of voor een bepaalde inhoudelijkheid/domein. Deze elementen worden vertaald in de basiscriteria in het ontwerpbesluit, cfr art 5 §1, leden 1, 2 en 5. Hierin is een gedetailleerde omschrijving opgenomen van het hefboomaspect. Bijkomend gewicht is gegeven aan het criterium rond de hefboomfunctie, cfr. art. 6 § 2. Door gerichte en gepaste communicatie-initiatieven zullen strategische projecten beter in de kijker gezet kunnen worden.

2.4.4 stimuleren van de domeinoverschrijdende werking rond strategische projecten

Er wordt een grotere aandacht voor een eigen beleidsplanning, beleidsuitvoering en beleidsevaluatie in verschillende beleidsdomeinen waargenomen die zich vertaalt in het ontstaan van geëigende instrumenten. De verschillende beleidsdomeinen beschikken inmiddels over instrumenten waarin de voor de sector

⁴ Heeft een duidelijke relatie met het beleid op Vlaams niveau en kan niet door andere overheid (bv Provincie) betaald worden

belangrijke strategische projecten worden gestimuleerd. Elk beleidsdomein bepaalt aldus vanuit haar beleidsprioriteiten wat ze begrijpt onder 'strategische karakter van een project', hetgeen dan vertaald wordt in verschillende selectiecriteria en voorwaarden. Zo ook werden in het besluit van 04 juni 2004 rond strategische projecten de criteria gehanteerd die een vertaling zijn van de krachtlijnen omschreven in het RSV.

Daarnaast wordt momenteel ook vastgesteld dat initiatiefnemers voor de realisatie van een strategisch project bij verschillende hogere overheden aankloppen voor steun voor onderdelen van hetzelfde project. Het vigerende besluit van 04 juni 04 stelt in art 16, leden 4 en 5 concrete uitsluitende voorwaarden omtrent combinatie en dubbele subsidiëring met stadsvernieuwingsprojecten, land- en natuurinrichting of ruilverkavelingsprojecten. Het is wenselijk dat in de toekomst vanuit een gebiedsgerichte en geïntegreerde aanpak hierop kan ingegaan worden. Voorliggend ontwerp besluit biedt de mogelijkheid om voor dergelijke complexe projecten, die voortvloeien uit een ruimtelijk planningsproces en voldoen aan de 6 criteria, een professionele organisatie op te zetten die daadwerkelijk en gebiedsgericht verschillende middelen op elkaar kan afstemmen, inclusief door middel van PPS-constructies. Voorwaarde is dat er geen cumulatie tussen subsidies gebeurt voor dezelfde taken. (zie art. 8 ontwerpbesluit).

In de ruimtelijke planning wordt per definitie gebiedsgericht, geïntegreerd en sectorvisie overschrijdend gewerkt aan een visie. In de ruimtelijke planningsprocessen treffen verschillende beleidsdomeinen elkaar, waardoor het logisch is dat een strategisch project in uitvoering van het RSV overlappings heeft met bijvoorbeeld een stadsvernieuwingsproject of een landinrichtingsproject. In de toekomst is het wenselijk dat een gezamenlijke ontwikkeling van strategische projecten wordt bevorderd, en dat actiever vanuit de verschillende actoren wordt nagegaan hoe specifieke projecten kunnen worden gerealiseerd en middelen gebundeld en gebiedsgericht kunnen worden ingezet. Kennis van andere beleidsaccenten en beoordelingscriteria is de eerste stap naar integratie

Op deze wijze kan vanuit de ruimtelijke planning een meerwaarde worden geboden in het traject tussen planning en uitvoering.

2.5. Procedure voor de beoordeling van een subsidieaanvraag voor een strategisch project

- Er wordt ten minste één maal per jaar een openbare oproep voor aanvragen voor subsidie voor coördinatie gelanceerd in het najaar.
- De indieningdatum van de projecten wordt vastgesteld op ten laatste 1 december. De oproep dient minimaal 60 dagen voor de indieningdatum te gebeuren om in de maanden januari-februari tot een beoordeling en vastlegging te komen.
- De beoordeling gebeurt door een commissie bestaande uit minimum 6 leden, die voor de helft bestaat uit leden van het Vlaams Ministerie van Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerende Erfgoed en voor de andere helft uit externe deskundigen. De beoordeling gebeurt op basis van de zes basiscriteria, waarvan er een drietal als belangrijker worden beschouwd. Het besluit bepaalt bovendien dat bijkomend bij een oproep specifieke criteria kunnen worden vastgelegd, zodat projecten met specifieke kenmerken financieel kunnen ondersteund worden. Dit kan echter niet ten koste gaan van het budget dat gereserveerd is voor projecten die conform de basiscriteria van het voorliggende besluit gesubsidieerd kunnen worden. Daarom is bepaald dat een oproep met specifieke criteria enkel kan als "extra" oproep, of als "verbijzondering" bij een courante oproep, waarbij sowieso extra middelen moeten beschikbaar zijn om de bewuste projecten te kunnen ondersteunen. Kortom, zonder het voorzien in extra middelen ten opzichte van het huidige budget (het budget voor het begrotingsjaar 2007 wordt als "referentie" genomen), kunnen geen bijzondere oproepen worden gedaan. Eén en ander moet de voorspelbaarheid van de subsidieregeling voor potentiële aanvragers garanderen (vertrouwensbeginsel).
- De aanvragers wiens project zal worden gesubsidieerd ontvangen een afschrift van het ministerieel besluit tot toekenning van subsidie en krijgen vervolgens een periode van maximum negen maanden voor het effectief aanstellen van de projectcoördinator (één persoon of een team).

- In die periode zal men via een zogenaamde ‘autonomietoets’ moeten aantonen dat het aan te stellen personeel zich voltijds en onafhankelijk kan inzetten voor het project.
- Na goedkeuring zal kunnen worden overgegaan tot de definitieve aanwerving (gelijk met de formele start van het project) en de uitbetaling van de eerste schijf.
- In geval een aanvraag voor verwerving is ingediend (indiening tegen november) wordt die mee beoordeeld in die zelfde periode, en kan de (financiële) relatie met de aanvragen tot subsidie van coördinatie worden gelegd.

Omdat de subsidies een investering zijn in het tot uitvoering brengen van projecten mag worden verondersteld dat in de voorziene periode een structurele inbedding van de werking kan worden bekomen. Vanuit die optiek kunnen er geen verlengingen meer aangevraagd worden.

2.6. Opheffings-, overgangs- en slotbepalingen

De reeds vastgelegde projecten, voortkomend uit de twee bestaande besluiten (1996 en 2004), komen voor de duur van het lopende project nog voor betaling in aanmerking. Met toepassing van het nieuwe besluit, kan in het voorjaar van 2008 een eerste oproep voor projecten georganiseerd worden.

Specifieke overgangsbepalingen betreffende besluit 24 juli 1996 zijn:

- Eventuele nieuwe aanvragen kunnen tot 1 maart 2008 volgens de huidige regelgeving worden ingediend.
- Er wordt een einddatum bepaald (tot vijf jaar na goedkeuring van het nieuw besluit) waarop de reeds vastgelegde projecten de aanvraag tot uitbetaling moeten indienen.

Specifieke overgangsbepalingen betreffende Besluit 04 juni 2004 zijn

- Eventuele verlengingen van erkenning, om de subsidiabele periode te kunnen overbruggen, dienen volgens de modaliteiten van het besluit 04.06.2004 geregeld te worden, met een maximum van 1 verlenging per project.
- In 2007 gebeurt de selectie van de projecten op basis van het besluit 04 juni 2004.
- De reeds erkende strategische projecten zullen in aanmerking kunnen komen voor subsidiering van het luik ‘grondverwerving’ volgens de bepalingen van het ontwerpbesluit.

3. Weerslag van het voorstel van beslissing op de lokale besturen

- a. personeel: het voorstel heeft geen gewijzigde weerslag op gebied van personeelsinzet
- b. werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven
- c. investeringen en schuld: het voorstel heeft geen rechtstreekse investeringen als gevolg
- d. ontvangsten: het voorstel resulteert niet in bijkomende ontvangsten
- e. conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de werking van de lokale besturen, een verbeterd subsidiebesluit kan echter wel leiden tot betere ondersteuning van lokale besturen betrokken bij de realisatie van strategische projecten in uitvoering van het RSV.

4. Financiële gevolgen, advies van Inspectie van Financiën, begrotingsakkoord

Bij de opmaak van de begrotingen 2007 en 2008 is reeds geanticipeerd op de integratie van de subsidieregelingen: er werd, voor nieuwe vastleggingen, een geïntegreerde basisallocatie ingeschreven (BA 43.71 op het programma 62.10).

In de bijgevoegde RIA is een gedetailleerde beschrijving van de financiële aspecten verbonden aan de vernieuwde regeling opgenomen. Het lijkt nuttig op te merken dat de vernieuwing van de regeling een continu beleid in ieder geval niet belet: de regeling is perfect werkbaar indien op de komende begrotingen een vergelijkbaar budget wordt ingeschreven als datgene dat in de lopende begroting is ingeschreven voor de toepassing van de subsidieregelingen die zouden worden vervangen.

De Inspecteur van Financiën adviseerde op 10 juli 2007. Een kopie van het advies is toegevoegd.

De Inspectie van Financiën kan ten gronde een gunstig advies geven maar formuleerde een aantal opmerkingen (zie terzake het advies als bijlage).

Er wordt als volgt ingegaan op deze opmerkingen :

- a) De budgettaire middelen laten inderdaad slechts een vijftal subsidies “coördinatie” en 2 à 3 subsidies voor verwerving toe. Indien een overaanbod van projecten ontstaat zullen de beste (hoogst gerangschikte) projecten worden ondersteund binnen de marge van de budgettaire middelen. Indien daar budgettaire ruimte voor is, kunnen mogelijks op termijn de middelen voor ondersteuning van strategische projecten in uitvoering van het RSV uitgebreid kunnen worden, waardoor meer projecten die voldoen aan alle criteria zouden kunnen gesubsidieerd worden.
- b) Artikel 12 van het begrotingsdecreet 2007 is vandaag de enige decretale rechtsgrond voor een subsidieregeling voor “coördinatie” van strategische projecten. Ook de toepassing van het besluit van de Vlaamse regering van 04.06.2004 houdende de voorwaarden voor de erkenning en/of subsidiëring van strategische projecten in het kader van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen was de voorbije jaren louter gebaseerd op de opeenvolgende begrotingsdecreten. Er zal dan ook op termijn gestreefd worden naar het voorzien in een permanente decretale basis voor de subsidieregeling voor “coördinatie” van strategische projecten. De subsidieregeling voor de “verwerving” is wel gebaseerd op een permanente decretale basis (art. 75 DRO). In het besluit legt de Vlaamse regering de voorwaarden vast waaronder de Minister tot een verbijzondering van een oproep kan overgaan. De voorwaarde dat een verbijzondering enkel kan voor de middelen die het referentiebudget (dat van 2007) overstijgen, garandeert de voorspelbaarheid van de subsidieregeling naar de (potentiële) aanvragers (vertrouwensbeginsel, constant beleid).
- c) Vermits het hier gaat over strategische projecten die een meerwaarde bieden voor het Vlaams ruimtelijk beleid en die een administratief - institutionele complexiteit hebben die de mogelijkheden van het lokaal bestuur ervan overstijgt, wordt het beheer van deze subsidies toevertrouwd aan het departement RWO.
- d) De betrokken bepalingen in het ontwerpbesluit zijn aangepast aan deze opmerking. Waar in art. 1, 4° van het aan de Inspecteur voorgelegde besluit stond dat de projectstructuur bestaat uit publieke en/of private actoren, is thans bepaald dat de projectstructuur bestaat uit publieke actoren, eventueel aangevuld met private actoren. Het is inderdaad de bedoeling van deze regeling om toe te laten dat PPS-constructies ook in aanmerking kunnen komen voor de subsidie voor coördinatie. In artikel 4 is, net zoals al het geval was in art. 12 van het aan de Inspecteur voorgelegde ontwerp, gepreciseerd dat enkel een publieke actor de subsidie kan aanvragen en verkrijgen (in artikel 12 was dit ingeschreven conform de rechtsgrond van art. 75 DRO). Wat verstaan wordt onder publieke actoren is omschreven in art. 1 (ook hier wordt aangesloten bij de bepalingen van art. 75 DRO).

Het is wel de bedoeling om op termijn te opteren voor een decretale grondslag waardoor ook private actoren in aanmerking komen voor het aanvragen en verkrijgen van de subsidies, uiteraard met behoud van alle criteria voor de beoordeling van subsidieaanvragen. Deze problematiek zal behandeld worden bij het opmaken van de begroting 2008 en het daarmee samenhangende ontwerp van decreet tot begeleiding van de begroting 2008.

Voor wat betreft de wijziging in de tijd van de samenstelling van de projectstructuur, leert de ervaring dat het zinvol is om dit evolutieve karakter van de projectstructuur mee te nemen. Dit doet geen afbreuk aan het net vermelde en in het besluit verankerde principe dat enkel publieke actoren de subsidie kunnen aanvragen en verkrijgen. Het is ook logisch dat de aanvrager van de subsidie een constante is in de projectstructuur. Mocht de betrokken actor komen te vervallen en is daarmee niet meer voldaan aan het principe dat de subsidie uitgekeerd wordt aan een publieke actor, dan is niet meer voldaan aan de voorwaarden van het subsidiebesluit en vervalt de subsidie

voor de toekomst. Het spreekt trouwens voor zich dat er een verband zal zijn tussen de projectstructuur en de kwaliteit en de slaagkansen van een project. Een minimum aan continuïteit zowel als een zekere flexibiliteit zijn logisch. In dit licht is de bepaling die wijzigingen in de projectstructuur toelaat niet incompatibel met de overige bepalingen van het besluit.

- e) Het is inderdaad zo dat de bedragen voor personeelskosten en werkingskosten inclusief BTW gerekend worden.

Wat het eventueel hanteren van een forfait betreft voor de subsidie voor coördinatie: dit zou inderdaad administratief makkelijker zijn. Maar het zou als ongunstig neveneffect hebben dat aanvragers zich naar zo'n forfaitair bedrag zouden gaan richten bij het uitwerken van hun aanvraag. Dit is nadelig voor een goede besteding van de middelen. Er kan ook op gewezen worden dat bepaalde elementen deel uitmaken van de inhoudelijke beoordelingscriteria van het project en de projectstructuur nl. de teamsamenstelling (één of meerdere personen, cfr art. 5 §1 6e lid), de verhouding tussen loon- en werkingskosten, de 20% aan andere middelen (cfr. art 4 §2 3e lid). Bij het hanteren van een algemeen forfait zou deze kwaliteitscontrole niet kunnen gebeuren.

- f) De formulering in artikel 6 § 1 van het ontwerpbesluit is juist, de tekst in de nota (cf. supra) werd aangepast.
- g) Het artikel is herschikt en opnieuw geformuleerd zodat aan de opmerking is tegemoetgekomen.
- h) Het artikel is aangepast aan de opmerking. Er is thans verwezen naar een schatting door het Comité van Aankoop of de Ontvanger der registratie, maar daar is aan toegevoegd dat ook een verslag van een beëdigd schatter volstaat. Het gaat namelijk om de fase van de aanvraag. De uitbetaling gebeurt toch op basis van het effectief uitbesteedde bedrag, en aangezien de gesubsidieerde actor een publieke actor is zal de tussenkomst van het Aankoopcomité of de Ontvanger op dat moment verzekerd zijn.
- i) Art 15. De verwijzing werd gecorrigeerd. Het gaat om art 13 ipv art 10.
- j) Art 22. Het betreft inderdaad "het besluit van de Vlaamse Regering van 04 juni 2004 houdende de voorwaarden voor de erkenning en/of subsidiëring van strategische projecten in het kader van het RSV.

De Minister, bevoegd voor Financiën en Begroting, verleende een akkoord op 18 juli 2008.

5. Wetgevingstechnisch- en taalkundig advies

Het wetgevingstechnisch advies en het taalkundig advies werden gegeven op 13 juli 2007. Het ontwerpbesluit werd aangepast aan de opmerkingen.

6. Reguleringsimpactanalyse

Er werd een RIA opgemaakt die werd voorgelegd aan de Cel Wetsmatiging. De Cel Wetsmatiging adviseerde op 13 juli 2007. De RIA werd aan de opmerkingen aangepast en is als bijlage gevoegd.

7. Effect van de beslissing op het personeelsbestand en/of op het personeelsbudget

Het voorstel heeft, mits constant beleid, geen effect op het personeelsbestand en/of op de personeelsbudgetten. Een toekomstige verhoging van het budget voor de betrokken subsidies kan een relatief hogere personeelsinzet vereisen.

Voorstel van beslissing

De Vlaamse Regering beslist:

- haar principiële goedkeuring te hechten aan bijgevoegd ontwerp van besluit van de Vlaamse regering tot bepaling van de voorwaarden voor de toekenning van subsidies voor strategische projecten ter uitvoering van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen;
- de Vlaamse Minister, bevoegd voor de ruimtelijke ordening, te gelasten over dit ontwerp het advies in te winnen van de Raad van State met in acht name van een termijn van 30 dagen, dit in toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, gewijzigd bij de wet van 2 april 2003.

Dirk VAN MECHELEN
Vlaams Minister van Financiën en Begroting en
Ruimtelijke Ordening